

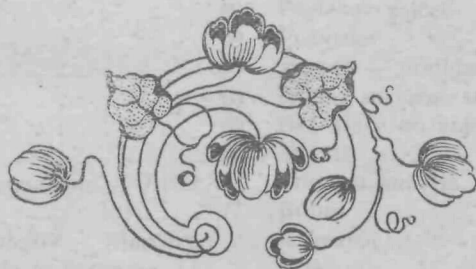
VRTEC

ČASOPIS S PODOBAMI
ZA SLOVENSKO MLADINO

UREDIL

ANTON KRŽIČ

PETINŠTIRIDESETI
TEČAJ

V LJUBLJANI 1915

IZDALO DRUŠTVO „PRIPRAVNIŠKI DOM“

NATISNILA KATOLIŠKA TISKARNA

VRTEC

ČASOPIS Z PODOBRAMI
ZA SLOVENSKO MLADINO

VI 28137 B, f

Lastništvo si pridržuje vse pravice.

V LJUBLJANI 1915
IZDANJE DRŽAVNO PRTVEVNIŠKI DOM
KRAJŠKA KRAJINA LJUBLJANA

	Stran
Mimo je šel	195
Volk	197

Dramatična igrica.

Lojzika	81
-------------------	----

Koristni nauki.

Resnice in bodice . 32, 48, 64, 104, 120, 152	
Modrost v pregovorih domačih in tujih:	
Držati. — Duša. — Dve	15
Dvakrat. — Eden	32
Edinost. — Enkrat. — Gad. — Gasiti.	
— Glad	48
Glas. — Glavar	64
Glava	87
Gledati. — Globoko. — Gnil. — Gluh	103
Gnoj	104
Gobec. — Godba. — Godec. — Goljuf.	
— Goljufati. — Goljufija	120
Golob. — Gorak. — Goreti. — Gora .	136
Gos. — Gosenica. — Gospod	151
Gospoda. — Gospodar	168
Gospodinja. — Gast. (Gostje)	184
Gost. — Gostač. — Govor	199
Jaslice in božično drevo	199

Zabava in kratkočasne reči.

Naloge	16, 88
Rebusi	48, 120, 184
Demant	152
Šaljiva vprašanja . 16, 48, 88, 120, 152, 184	
Kratkočasnice:	
Na kolodvoru	64
Iz šole	88, 168, 200

Iz prosjaških krogov	48, 64, 104, 200
Tako na pol. — Na planinah. — Mo-	
derno. — Povsod enako	136
Šolska naloga	152
Pri sodnji	168
Koliko je vredno ime. — Kmetica. —	
Junaštvo	184
Priporočljivo	200

Novi listi in knjige.

Sv. Klemen Marija Hofbauer	16
Andrej Rapè. Mladini IV. in V. zvezek .	88
Anton Kosi: 1. Za domovino Avstrijo.	
2. Iz dni skrbi in žalosti. 3. Izpod	
črno-rumene zastave	104
Ivo Trošt: Moja setev	120
Družba sv. Mohorja	184

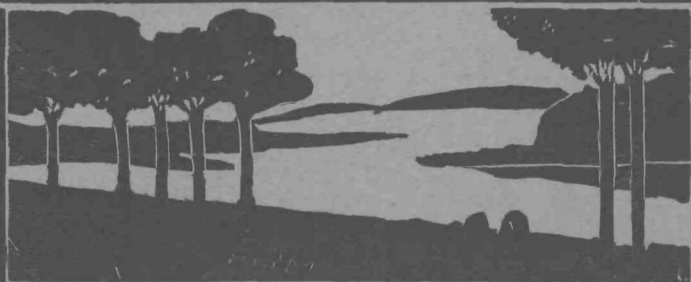
Slike.

Po božičnih praznikih	9
Božična razglednica	13
Zgodnje skrbi	25
Jezus na Oljiski gori	41
Poljaki v prognanstvu	56, 57
Prve lastavice	73
Novе slike	80
Lačen, dober kuhar	96
Zgodaj se je treba privaditi delu . . .	113
Bridkostne ure	129
Klas in slak	144, 145
Žival ne sme stradati	160
Pregoreče zasledovanje	177
Znamenje	179
Pojoči angeli	192—193

svetel ostane

C
43

VRTEC

Časopis s podobami
za
slovensko mladino.

Uredil
Anton Kržič.

Petinštirideseti tečaj.

V Ljubljani 1915.
Izdalo društvo 'Pripravniki dom'
Natisnila Katoliška tiskarna.

V R T E C

Časopis s podobami za slovensko mladino s prilogo „Angelček“.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1915.

Leto 45.

PESEM O TREH ANGELCIH.

Davi, ko še nočka tiha
je hodila prek polja,
trije angelci so prišli
iz neba.

V snežnobelih haljicah,
z zlatimi lasmi,
iz nebeških visočin
so prišli . . .

Pa odplavali so v noč
prek polja,
pa odplavali so v noč
prek vasic,
ki jim radost z belih se
je smehljala lic,
pa odplavali so v noč
prek samotnih koč,
ki so v tihem miru
sladko sanjale . . .

Plavali so prek zemlje
na perutih zlatih
angelci trije
in so pesem peli,
pa tako lepo,
kakor še nikoli
slišal ni nikdo . . .

»Radost, sreča
novoletna
vsem ljudem,
mir, ljubezen
medsebojna
srcem vsem!«

Tak so peli angelci,
angelci trije,
ko so v nočki tihi
pluli prek zemlje — —

Vekomir.

NAD BREZDNOM.

Povest. — Spisal Jos. Vandot.

I.

Slivarjev Blaž je bil nabiral tisti dan gobe po gozdu. Gori za Križnikovimi senožetmi je stal tisti gozd. Raztezal se je na široko; poln je bil smrek, mecesnov in bukev in je prehajal hipoma v začrnele, s krivenčastim rušjem obrastle skale. Onkraj skal, visoko gori pod koničastimi, ostrimi vrhovi se je že svetil sneg, ki je bil padel pred nekaj dnevi. Nad zagorsko dolino je vel hladen veter in naznanjal, da že vstaja v dalji jesen. Kar čez noč bo prišla in bo objela s svojimi mrzlimi, uvelimi rokami ves zagorski okraj. Na bukovih vejah je bilo listje že napol velo; drhtelo je v vetru in je šumelo pritajeno.

»Kmalu bo tu naša tetka jesen,« je zamrmral Slivarjev Blaž in se je dvignil s tal. Polno košaro gob je bil že nabral in zato je bil zadovoljen. Smehljal mu je legel na starikavi, od koz razjedeni obraz, in zadovoljno se je popraskal za ušesom. »Nabral sem jih, hehe — polno košaro sem jih nabral. To bo vesel Slavec, pa bo zažvenketala svetla kronica pred mano. Hehe, saj pravim — ni se mi bati, dokler bodo sadili škratci-bratci gobe po gozdovih . . . Pozimi bom lepo kadil čedro, in Dolenjka mi bo kuhala močnik . . . Saj pravim — gobe sadé škratci-bratci. Ni jim kaj reči, hehe, ni . . .«

Blaž je pričel godrnjati nekaj nerazumljivega. Prijazno je pobožal rümene gobe v košari. Obrnil se je po stezi in je stopal skozi šumeči gozd tja dol, kjer se je valila med belim prodrom hrumeča Pišenca. Preko brvi je šel in je došel do široke kolovozne poti, ki je peljala dol v zagorsko vasico. Tam se je usedel na kamen in je postavil predse košaro. Gledal je s svojimi velikimi, smejočimi se očmi na gobe, ki so ležale v košari. »Da te!« se je muzal in je izvlekel iz žepa okajeno čedro. Nabasal jo je in jo vtaknil v škrbasta usta. »Da te,« se je namuznil še enkrat, »gobice in kronice — to je nekaj, ti rečem, Blaž . . . Hehe . . .«

Blaž se še ni utegnil nasmejati, že se je vnela gobica, ki jo je pritisnil na kresilni kamen. Prijela se je iskra gobe, in Blaž jo je potlačil v čedro, na kar je jel naglo vleči in puhati. Zaslišal je pa nedaleč korake, ki so škripali po kamenitih tleh. A Blaž se ni utegnil ozreti, da vidi, kdo da prihaja. Pa se mu tudi ni bilo treba. Saj je poznal že po korakih, da prihaja iz gozda Košutnikov Inja. Stopil je iz gozda, ki se je pričlenjal že deset korakov onkraj kolovozne poti.

Košutnikov Inja se je ustavil kraj Blaža. Za pasom mu je tičala sekira, ob strani pa mu je opletala velika, platnena malha. »Bog daj dobro, stric Blaž,« je izpregovoril Inja, ko se je ustavil kraj starega moža. »Pa ste jih nabrali? Pa še polno košaro! Glejte si no, stric Blaž.«

Slivarjev Blaž je pokimal in je puhnil gost dim predse. »Mhm,« je odvrnil in se je ozrl v obraz krepkega, lepo vzrastlega dečka, ki je stal pred njim in se je smehljajal veselo. »Mhm,« je ponovil Blaž še dvakrat in je nadaljeval potem: »Nabral sem jih pa, nabral... Dosti jih je po gozdu onkraj Križnikovih senožeti. Vso noč so jih morali sejati bratci-škratci. Vso noč, ti rečem, Inja Košutnikov.«

»Ali?« se je začudil deček in je pogledal neverjetno na starčka. »Kaj pravite, stric? Škratje da sejejo gobe po gozdu? Ej, stric, že ves mesec sekam gori za Trstjem, pa še nikoli nisem videl nobenega škrate. A gob je pa toliko, da bi jih še prešteti ne mogel ves dan...«

»Ti si tak, kakor muren,« se odreže Slivarjev Blaž. »V solnce ti gleda muren, pa ne vidi nič. Če prideš pa blizu, ti zbeži v luknjico. In kaj vidi v luknjici? Nič, ti rečem, Inja Košutnikov. Zato pa ne ve tudi nič... In ti si tudi tak muren, ti, Inja Košutnikov. Gledaš, gledaš, pa ne vidiš nič. Še tega ne veš, da sade gobe škratci-bratci. Za dobre ljudi sadé dobre, za slabe pa slabe. Ali veš zdaj, ti Inja Košutnikov? Pa si boš tudi zapomnil?«

»Aha?« se je čudil Inja in je gledal strmeč na starega Blaža, ki je pihal na vso moč dim iz svoje čedre. »A jaz nisem slišal še nikoli o tem. To vam rečem, da se zdaj ne dotaknem nobene gobe več — niti smrčka, niti medvedjih tac. Saj so jih vsadili škratje; a škratje so hudobni, stric Blaž.«

»Kaj ti veš!« ga zavrne Blaž. »Komaj imaš dvanajst let, pa že hočeš modrovati? O, ti pajk ti! Mene poslušaj, ki jih nosim že šestdeset, ali še več! — Hudobni so škratje, praviš? I, kje si pa slišal to? Dobri so škratci-bratci, to ti rečem. Za dobre ljudi so dobri, za hudobne pa hudobni. Zato pa tudi sadé dobrim dobre gobe, a slabim strupene. Tako ti povem, ti, Inja Košutnikov, in ti me dobro pomni! Stopi tja-le pod ono hibo, pa napravi v zemljo križ. Jutri boš pa videl, da bo rastla tam goba, nemara bodo zrastle še celo medvedje tace. In kdo jo vsadi tja? Nihče drugi nego bratci-škratci. Rečem ti, Inja, tako, in ti verjemi meni in ne bodi kakor črni muren. Polne malhe gob imajo škratci-bratci in vsako noč jih sadé po gozdu. Če se splaziš ponoči v grmovje, jih pa lahko slišiš, kako jih sadé. ‚Ta je za dobrega, ta je za slabega,‘ mrmrajo škratci-bratci. In ti jih slišiš prav natanko, ti rečem. Seveda — večkrat boš slišal besedo ‚za slabe‘ kakor ‚za dobre‘. Pa zakaj, te vprašam, ti Inja? Zato, ker je več slabih ljudi na svetu kakor dobrih. Zato je pa tudi več strupenih gob nego užitnih. Ali si razumel zdaj, ti muren, ti Inja Košutnikov?«

Inja je gledal v tla. Izprva se mu je zdelo vse to neverjetno. Toda ker se je držal stari Blaž zelo resno, je končno verjel. Ozrl se je gor v gozd in je pokimal trikrat z glavo. »Kdo bi si bil mislil!« je dejal: »Stric Blaž, Vi ste pa prebrisaní.«

»Seveda, ker nisem muren,« se obregne Blaž in se ozre zadovoljno na polno košaro. »Človek ne sme gledati samo v solnce in tičati doma

v luknjici. Treba mu je gledati na vse strani in misliti, misliti . . . To pomni!»

Inja mu je prikimala in je hotel odgovoriti. Ali tedaj sta se prikazala izza ovinka dva moža, nesoč nosila. Ozrl se je Inja in je dvignil roko. Pokazal je in je rekel ves začuden Blažu: »Glejte, drvarja neseta nekoga.«

Slivarjev Blaž je vstal in je pogledal natanko gor. Obraz se mu je zmračil in prekrizal se je. »Bog se usmili!« je izpregovoril. »Nemara se je pripetila nesreča?»

Inja je stekel drvarjema naproti. Ustavil se je kraj nosil in je pogledal na človeka, ki je ležal na nerodnih deskah, do vratu pokrit z odejo. Bil je še deček, vrstnik Košutnikovega Inje. Razmršeni lasje so mu pokrivali čelo; blede lice je bilo nakremženo, ustnice so se mu tresle in iz ust so mu prihajali čudni glasovi, podobni s silo zadrževanemu stokanju. Oči je imel deček trdo zaprte, in vse telo mu je drhtelo, da se je tresla debela odeja.

Inja je pogledal v dečka in je obstal ves prestrašen. Spoznal je reveža, in v srcu ga je nekaj zapeklo. Na nosilih je ležal Štrijonov Bošt in se tresel kakor list trepetlike. Nekaj strašnega se mu je moralo pripetiti. Nemara ga je udarila podirajoča se smreka in mu je zlomila noge. Nemara bo moral umreti, in zakopali ga bodo za cerkvijo. Zabolelo je Injo v duši, da se mu je zasolzilo oko, in je vprašal žalostno: »Kaj ti pa je, Bošt? Povej mi, Bošt?«

Ranjenec na nosilih je slišal njegov glas. Trudoma je odprl svoje s krvjo zalite oči. Za en trenutek je pogledal na Injo s pogledom, polnim bolesti in gorjá. Toda nenadoma se je stresel krčevito in je zaprl oči. Zastokal je bolešno, in njegovo blede, upadlo lice se je nakremžilo še bolj.

»Bošt, ubogi Bošt!« je ponavljal Inja, stopajoč za drvarjema, ki sta držala nosila. Pridružil se jim je tudi Slivarjev Blaž, in tedaj je pričel pripovedovati prvi drvar, kako se je bilo vse to nesrečno zvršilo. Prileten je bil že ta drvar, ime mu je bilo Matija. Tam notri v Kotu so podirali davi visoko smreko, ki je bila gotovo starejša nego Križnikova Mena. A Mena šteje sto let in tri. Pa se je bilo dogodilo, da se Štrijonov Bošt ni umaknil pravočasno. Zagledal se je bil nekam, pa ni pazil na padajočo smreko. Zgrabile so ga veje in so ga podrle. In zlomilo je dečku desno nogo. »Pa saj pravim,« je rekel drvar Matija, »nesreča je velika. Saj bo nemara ubožec vse svoje življenje brez noge. Samo, da bi se izlizal, pa bi bilo dobro.«

In drvar je pričel kimati z glavo. Molčal je dolgo, in tudi drugi so pomolčali ter so gledali od strani na dečka, ki je ječal in stokal venomer. Šli so po kolovozni poti kraj šumečega gozda in so se vednobolj bližali zagorski vasici, ki je stala onkraj belega proda. Naenkrat pa se je ustavil drvar Matija. Pogledal je Košutnikovega Injo, ki je stopal kraj nosil s povešeno glavo. Pogledal ga je drvar Matija, pa je zamrmral: »Mhm . . .«

Na glas pa je rekel drvar Matija: »Stopi sem k meni, Inja, da ti povem.« — Inja je stopil k njemu. Drvar ga je premeril od nog do glave in je izpregovoril resno: »Inja, ali vidiš ubogega Bošta, kako mu je hudo od bolečin na nosilih? Ali vidiš? — Tako se lahko zgodi vsakemu drvarju, ali pa še hujše. Kaj hočemo? Ali bi se nemara ti bal, Inja? Kaj?«

Inja je zmignil z glavo. »Kaj bi se bal?« odvrne in se začudi. »Stric Matija, saj ste sami oni dan rekli, da ne pade las brez božje vednosti z glave...«

Drvar Matija ga pogleda še enkrat. Potem pa nadaljuje: »Veš, zakaj sem ti rekel tako, ti Inja? Poglej še enkrat revnega Bošta! Bošt ne bo več za nas. Potrebujemo drugega fanta. Še danes ga moram dobiti. Dobro sem te pogledal, pa sem spoznal, da si kakor zanalašč za nas. Pa pojdem k vašemu očetu in jim porečem, naj te puste z mano. Ali si slišal, Inja?«

Deček se je začudil še bolj. »Kaj govorite, stric Matija?« dé ves presenečen. Jaz da pojdem z vami? Saj ne bodo pustili, ne bodo pustili!«

»Tiho bodi!« mu veli drvar Matija na kratko in umolkne. Skloni glavo in gleda mračno predse v tla. Enakomerno stopa naprej, da škriplje pod njegovimi cokljami. Košutnikov Inja ga gleda od strani, pa ne more umeti teža, kar mu je bil rekel drvar Matija. Z njim naj gre daleč gor noter v Kot, kjer podirajo stoletne smreke? Namesto ubogega Bošta naj gre? Deset svetlih kronic naj si prisluži na mesec, da si kupi za zimo obleke, da je po vsem zagorskem kraju ni take. Pa tudi bratcem in sestricam bi lahko kupil nove obleke, da ne bodo hodili zakrpani ob nedeljah in praznikih. Hej, lepo bi bilo tako življenje, in kronice bi žvenketale v njegovem žepu. Resnično bi bilo lepo, če bi se zgodilo tako, kot je rekel drvar Matija. A to je nemogoče! Saj Košutnikov Inja ne more — — —

Za trenutek se zamisli Inja. Še enkrat mu vstane pred očmi lepo življenje, ako bi zaslužil vsak mesec deset svetlih kronic. Zasmeje se mu srce in poskoči v veliki radosti. »Ali je res, stric Matija?« vpraša naglo drvarja in ga potegne za suknjič. »Ali je res, da pojdem z vami in da zaslužim vsak mesec deset svetlih kronic?«

Drvar Matija ga pogleda od strani in zareži jezno nad njim: »Kaj ti nisem rekel, da zdaj molči?« A brž nato dé bolj prijazno: »Se že pogovorimo z vašim očetom. A ti ne izprašuj!«

Inja je bil zdaj trdno prepričan, da pojde k drvarjem in si prisluži deset svetlih kronic. Lepo kučmo bo nosil pozimi. Črna bo in bo grela kakor solnce. In škornje si kupi s svetlimi golenicami, da bo lahko gazil sneg, ko zapade do pasu. In tudi obleka bo lepa, da ne bo po vsem zagorskem kraju take. Pa še sestrice in bratci bodo lepo oblečeni, da kaj! To jih bodo gledali ljudje v cerkvi. »Mhm,« porečejo, »lepo so oblečeni ti Košutnikovi. Pa saj ni čudno. Saj zasluži Inja deset svetlih kronic na mesec. Pa bi se ne oblekli?...«

Take misli je mislil Košutnikov Inja in je zaostajal za drvarjem Matijo. Vesel je bil Inja, da se je kar oblizoval. Lepo bodočnost je gledal

pred sabo. Smehljala se mu je tako lepo, pa bi ne bil vesel? Kdo bo tako srečen kot on? Na vsej vasi ga ne bo — med vsemi paglavci zagorske doline ne. Samo eden bo, in ta bo Košutnikov Inja.

Deček poskoči od radosti. Tik nosil je bil, in tedaj mu pride hipoma na uho bolestno stokanje ranjenega Bošta. Obstane, in nekaj mrzlega mu leže na srce. Ožrè se na ubogega sovrstnika, in v srcu ga zaboli, da mu postanejo oči kar naenkrat solzne. Glej, on je tako vesel, da bi najraje skakal celo uro in bi vriskal. Tu na nosilih pa leži ubogi Jošt in ječi, ker ga boli tako strašno. Ali je prav, zdaj veseliti se? Pa sta si bila z Boštom taka prijatelja, ko sta sekala skupaj dve leti drva gori v Dolenčevem gozdu. Prepevala sta in vriskala, da je bilo veselje. A zdaj je radosten samo Inja. Bošt pa leži na nosilih in ječi, ječi... Ali ni to grdo, zdaj veseliti se?

Inja se strese, in srce se mu skrči vsled žalosti, stopi tik k nosilom in se skloni nad ranjenim. »Bošt, ali slišiš?« reče, in solze mu privro iz oči.

Bošt odpre oči in pogleda. Za trenutek se mu zjasni trpeče lice. Naravnost v obraz Košutnikovega Inje upre pogled in izpregovori komaj slišno: »Inja... kako boli in peče...« A takoj stisne ustnice in zaječi obupno. Oči se mu zapro, in telo se mu prične tresti vsled silne bolečine.

Inja pa gleda in stopa kraj njega. Nič več ne misli na svetle kronice in tudi na kučmo in škornje ne več. Samo na Bošta še misli in na njegovo veliko bolečino. Molčé vsi; niti staremu Blažu se ne ljubi govoriti. S sklonjeno glavo coklja zadaj in gleda neprenehoma na gobe v košari. Tako dospo v vas in se ločijo na razpotju. Drvarja neseta Bošta na njegov dom. Pokličejo zdravnika, da reši trpina vsaj najhujših bolečin.

Inja pride domov ves žalosten. Pripoveduje o nesreči Štrijonovega Bošta, pa tudi o besedah drvarja Matije. »Veste, kam pojdem?« sklene svoje pripovedovanje, in tedaj mu pride spet radost v srce. »K drvarjem pojdem v Kot. Deset svetlih kronic si bom prislužil vsak mesec...«

Čudili so se Inju starši. Pa tudi bratci in sestrice so se čudili. Gledali so Injo, pa niso mogli zapopasti vsega tega. Tri bratce in tri sestrice je imel Košutnikov Inja. Mlajši so bili od njega, on je bil najstarejši. Čudili so se Inji, pa niso mogli verjeti njegovim besedam. Oče je pogledal mater, pa je rekel: »Glejte si no — saj bi ne bilo napak, res bi ne bilo... Deset kronic na mesec, to ni malo. Samo, da bi bilo vse to res, kar praviš, ti Inja.«

Inja še ni utegnil odgovoriti. Tedaj je že stopil v izbo drvar Matija. »Dober dan, Košutnikovi,« je pozdravil. »Kako se kaj imate?«

»Zasilo že, Matija, za silo, hvala Bogu,« odvrne Košutnik. »Seveda, bolje bi bilo, če bi bilo bolje. A kaj se hoče? Dece dosti, hiša pa majčkena.«

Drvar Matija pogleda na Injo, ki je sedel sredi bratcev in sestric. Kar brž pokaže nanj, pa reče: »Tega-le nam boste dali, vi Košutnikovi. Močan je zadosti, da bo služil. Zdrav je, in ravno takega potrebujemo mi v Kotu. Kar z mano naj pojde, pa bo dobro. Deset kronic bo imel na mesec.«

Oče malo pogleda po fantu in pokima. »Dobro bi bilo,« reče. »Kaj hoče fant doma, ko nas je preveč? Naj si prisluži kaj. Saj je že star zadosti. Za pastirja sem ga mislil dati. A kdo naj ga vzame? Ko je povsod domačih dovolj.«

»Potem pa kar z mano,« odloči drvar Matija. »Ubogi Bošt ne bo več za rabo. Še jutri ga pošljejo v bolnišnico v Ljubljano. Tako je ukazal zdravnik. A mi ne moremo čakati. Bog ve, kdaj se povrne? — Zato pa, Inja, kar z mano! Kar napravi se, pa bo!«

A mati prične ugovarjati. Ne more Inja še od doma. Pripraviti mu treba še to in ono. Kar tako ne pojde. Počaka naj Matija še malo časa, potem bo vse v redu . . . A drvar Matija ni bil zadovoljen s tem. »Ne morem čakati,« je rekel. »Saj veste, da je pri nas čas zlato. Naj gre z mano; če ne, si grem drugega iskat.«

Drugega — to pa ni bilo povšeči Košutnikovim, še najmanj pa Inji. Prerekali so se še nekaj časa, in naposled so se domenili do dobra. Jutri navsezgodaj pride Inja k drvarjem in tam naj ostane tako dolgo, dokler ga potrebujejo. Udarijo si v roke, in potem odide drvar Matija.

Inja stopi k oknu in gleda za odhajajočim drvarjem. Težko je stopal Matija po kamenitem potu. Njegovi škripajoči koraki pa so se slišali prav razločno v Košutnikovo hišo.

(Dalje.)

ČUDEN ZDRAVNIK.

Spisal Julij Slapšák.

I.

Stanko je zbolel. Ni mogel ne jesti, ne piti, še govoriti se mu ni ljubilo. Takó je bil slab, da bi bil kmalu umrl.

Minul je teden, dva — cel mesec in še več, pa se mu ni preobrnilo ne na boljše, ne na slabše. Prišla je pomlad, čas setve, a Stanko je trpel še vedno.

Na polju je bilo takrat dela preveč. »Kdaj bo podelano?« so vzklikavali domači, ko so se vračali zvečer trudni in zdelani s polja. Stanko je pa rekel: »Jutri pojdite vsi na polje, tudi vi, mama, da bo prej podelano; boste pa potlej pri meni.« Toda eden je moral ostati doma: kdo bo pa pri bolnem Stanku? Mama le niso šli drugo jutro na polje. Tudi tretje, četrto, peto jutro . . . dokler pač ne okreva ubožček, so mislili ostati doma. Ali že koj tretji dan je bilo veliko tarnanje, ker niso šli tudi mati na polje.

Tretje jutro so odšli na polje: oče orat in sejat, Stankovi bratci in sestrice pa krave past in krompir pometat. Ná, pa je ušla sestrici-pastirici nikdar sita krava na strmi rob gor k sivemu skalovju; pa ji je spodrsnilo in le malo, malo je manjkalo, da ni treščila v prepad ter se ubila. — Bratca, ki sta pometavala krompir, nista bila slepa; jamic

pa le nista videla in sta razmetavala krompirjeve kosčke vsekrižem po razorih in vrhu brazd. Koliko dela sta naredila drugim! Morali so pobirati za njima obilo razmetanega krompirja in ga iznova pometati. — Celo skrbnemu očetu je predlo ta dan. Stresali so na priliko semensko rž iz polne vreče v obširno sejalnico. Takrat pa je pičil vola, ki se je pasel poleg očeta, obad. Vol je poskočil kakor nor pa pretrgal jarem in zbežljal preko njive in dalje. Oče so skočili za zdivjanim volom, iz rok pa jim je padla težka sejalnica, nasuta semenska rž se je stresla po tleh, v veselje golobom in miškam in drugim drobnim živalcam . . . Pa kaj bi pravil dalje! Vse je šlo narobe — s tem je povedano vse . . .

Kaj so hoteli, ni kazalo drugače: nastopno jutro so morali tudi mati na polje. Stanko sam jim je prigovarjal in jih silil. »Le pojdite tudi vi, mama,« je rekel. »Bo prej podelano! Boste pa pozneje pri meni. Že mora takó bití.« In so res šli, njega so pa samega pustili doma.

Preden so odšli mati, so naročili sosedovim, rekoč: »Slišite, naš Stanko je bolan, jaz pa moram na polje; ni drugače. Poglej, prosim, kdo od vas k njemu. In če bo žejen, mu daj piti; če bo lačen, mu daj jesti; in če bo pozelel kaj drugega, mu postreži s tistim. Vrata so odprta in v kamrici na mizi je vse zanj pripravljeno.« Sosedovi so pokimali in mati so z žalostnim srcem odšli na polje.

Res, sosed ali soseda sta čez dan večkrat pogledala k Stanku. Noter seveda nista hodila. Kar pri oknu sta obstajala in vpraševala: »Stanko, ali si žejen, ali si lačen, ali kaj drugega hočeš?« Stanko pa je molče gledal v belo steno. Morda še slišal ni, da ga kdo izprašuje. Sosedovi so si pa mislili: »Trdo spi, da nič ne sliši, ko ga kličemo in ogo-varjamo. Na bolje se mu obrača, ne smemo ga buditi.« In so ga puščali pri miru ter šli svojo pot.

Sam samcat je sameval žalostni Stanko v zapuščeni sobi. O, to so bile hude ure! In ko so prihajali domači s polja, jih je izpraševal v strahu: »Ali bo že kmalu vsajen krompir in rž vsejana?« Odgovarjali so mu vse po resnici in ga tolažili, kakor so pač vedeli in znali. Drugi, tretji dan so pa zopet odšli na delo vsi: oče, mati, bratje in sestrice, njega pa iznova pustili samega doma. O, to so bili žalostni dnevi!

Pa preden so odšli skrbna mati drugič na polje, so izročili Stanka zopet sosedovim v varstvo. No, sosed ali soseda sta res šla zdaj pa zdaj pogledat k bolniku. Pri oknu sta klicala: »Stanko, kako je — si še živ?« In če ni bilo odgovora, sta govorila: »Dobro spi, da nič ne sliši; ne smeva ga buditi, pustiva ga!« In če je zakašljal ali težko zahrôpel, je rekel sosed ali soseda: »Dobro je! Še hrôpe in kašlja; ni še umrl, le pojdiva!« In sta šla in se nista menila več zanj.

Ko so hiteli potrta mati tretjič na polje in so slišali peti ljube ptičke, so se ustavili sredi pota in so rekli proseči: »Ljube ptičke, dvignite se, dvignite in zletite k mojemu Stanku, da ne bo takó sam. In tam mu gostolite lepó, da se bo zamotil, ubožček!« In ko jih je vedla pot mimo bistrega potočka, so mati obstali in zaprosili bistri potoček, rekoč:

»Pljuskaaj, pljuskaaj, žuboreči potoček in plivkaaj, da bo uspavalo tvoje šumenje mojega bolnega sinka.« In ko je posijalo zlato solnčece izza oblakov, so naročevali žalostno obupana mati: »O svetlo solnčece! Poglej, poglej na posteljco k bornemu mojemu sinku! S svojimi zlatimi žarki ga božaj, z dobrodejno toploto mu poljublaj ličeca, sladka ustka.« In ko so stopili na razorano njivo, so zavzdihnili v svojem srcu: »O Bog, Oče sirot, usmili se mojega sinka! Daj mu tolažbe iz nebes:

Po božičnih praznikih.

pošlji mu angelca, ki mu bo igral nad njegovo posteljco; v sanjah mu kaži sveta nebesa, presveto Trojico in milo, sladko Devico Marijo.« — In ko so mati takó govorili, vdano in proseče, glej, drobne ptice so se vzdignile in odletele na ono stran, kjer se je izmed drevja svetila belina hiše. In materi se je zazdelo, da so čule drobne ptice njih mile prošnje in jih uslišale; zdelo se jim je, da je čul glas njihovega vročega srca tudi žuboreči potoček, svetlo solnčece, sama presveta Trojica v svetih

nebesih, in mila, sladka Devica Marija. In nekam potolaženi so prijeli mati za delo. A ko so delali na polju, njih duša in srce sta se neprestano mudila doma ob posteljci, kjer je sameval borni Stanko...

Samota je silno vplivala na Stankovo bolezen. Na robu groba je že bil. Mrki grobokop je že pregledaval lopate in nasajal polomljeni kramp. Stari cerkvenik je že določil dan, kdaj bo treba zvoniti. In sosedja je že vzela iz skrinje svečo, blagoslovljeno za zadnjo uro...

To ni šlo skrito preko čuječega materinega očesa in ljubečega materinega srca. In sklenili so mati zatrdno, da ne gredo več na polje, dokler ne okreva sinko, če gre tudi vse pod nič. »Drugi le pojdite, jaz pa ne grem več. Od Stanka ne več, dokler ne gre iz postelje,« so rekli neki večer, in pri tem je ostalo. In Stanko ni prav nič več silil, da bi šli tudi mati na polje, da bi bilo prej dodelano in da bi bili prej pri njem za vedno. Samo hvaležno je pogledal materi v obraz in se globoko oddahnil. Saj kakor tavajočega potnika svetla lučka v temni noči je razveseljevala njega misel: »Mama ostanejo doma — pri meni ostanejo — več ne bom sam!« In neka prijetna toplota ga je prevzela ob tej misli.

II.

Ura je bilo ravno dve po polnoči. Mati še niso zatisnili očesa, dasi so komaj stali pokonci. Stanko pa je tedaj začel tožiti, kako slab zrak je v izbi. Rekel je: »Mama, slab zrak je v izbi, kar zadušiti me hoče. Pojdite, prosim, in odprite okno.« Mati so takoj vstali ter šli in odprli okno. Zunaj je bila jasna zgodnjepomladanska noč. Mrzli nočni zrak je pušnil v sobo, da je kar razebljo mater. Toda mrzli nočni zrak ni smel vleči na bolnika; mati so šli in zastrli okno s predpasnikom.

»Oh, odprite okno, takó mi je slabo!« je rekel iznova Stanko.

»Saj je odprto, samo zadelala sem ga s predpasnikom, da ti ne bo škodoval mrzli nočni zrak. Čutiš ga gotovo že. Le zamiži, sirotek, in zaspil,« so odgovorili mati.

Stanko je tedaj zamižal, da bi zaspal, kakor so rekli mati, a blagodejnega spanca ni bilo na njegove trudne oči. Ni mu odleglo. Še vedno mu je slabše, da ga je res kar dušilo. Je pa zopet prosil Stanko, naj odgrnejo mati okno, s temnim predpasnikom zastrto — slabše mu ne more biti. In ko je takó prosil, se mu je nehoté in nevedé uprl pogled na skrbno zadelano okno. In je videl, da se predpasnik na oknu maje na vun in noter in premika semintja. In je vprašal: »Mama, ali je zunaj mirna noč in sevajo zvezdice? Ali se podijo oblaki po nebu in brije veter?« In mati so odgovorili: »Ne, Stanko, veter ne brije zunaj in oblaki se ne pode po nebu; mirna in tiha je noč in svetle zvezdice sevajo z jasnega neba.«

Temni predpasnik na oknu se je čudno zganil in premaknil.

»Mama, zunaj je mirna noč, brez vetra. Kako je to, da se predpasnik giblje?«

— »Sinko, nič se ne vznemirjaj! to dela nočni hlad, ki uhaja pri zastrtem oknu v sobo.« —

Takrat se je pa spet nekaj vidno premaknilo na oknu. Zdelo se je, kakor da bi se bilo nekaj vrglo za zastorom. In sinko, ki ni trenil z očesom od okna, reče: »Oh mama, zopet se je nekaj premaknilo na oknu, nekaj je poskočilo za zastorom. Poglejte no, kaj je!«

Mati so pogledali in so videli, da se res nekaj giblje za zastorom. Opazili so neko reč, kakor kepo prsti, kakor veliko, črno piko. In so šli in odgrnili predpasnik. In na oknu je obmirovalo nekaj črnega, v svitek povitega. Morda cunjja, pest mahu . . ., toda zavito kakor v svitek.

»Mama, pogledjte no, svitek je na oknu. Kdo neki ga je pozabil ondi?«

— »Prav praviš, sinko! Pa odkod se je ta svitek vzela, kdo bi ga bil popustil tukaj?« —

»Mama, mama! Nekaj se sveti v tistem svitku! Ohó, dve očesi! Mama, mama, mama! Dajte mi tisti svitek v roke, tisto kroglico — — —!«

Mati so se začudili. »I, kaj pa je to? V svitek je povito, črno je, dlako ima in dve svetli očesi gledata iz kosmatin!«

Tedaj se tista stvarca dvigne na oknu. A komaj se dvigne, že zopet pade in se zvije v svitek. Stanko, ki je imel venomer uprt pogled vanjo, je zavpil tedaj: »Mama, primite, zgrabite! Veverka je na oknu!« Zagledal je Stanko njena čopasta uhlja in košati rep ter jo spoznal.

Mati so prijeli tisto črno kepico in so videli, da je res veverka, mlada veverka, še čisto majhna. Grela se je v toplem zraku, ki je puhtel pri odprtem oknu iz zakurjene sobe v jasno, mrzlo noč. Grela se je enkrat po eni, enkrat po drugi strani že takrat, ko še ni bilo okno odprto: skozi špranjo v obodu in tam, kjer bila za palec na široko šipa ubita, je prihajala prijetna toplota iz sobe.

Res, mati so prijeli in zgrabili tisto črno kepco. Toda takrat je kar zašumelo: frk, smuk, hop! in — mama niso videli ne kdaj, ne kako — veverka je bila že na gorkem v izbi . . .

»Mama, mama, mama!« je zaklical začudeno Stanko, prijetno iznenaden, ter stegal roke po drobni živalci.

Plašna je bila veverka, silno plašna, še poskočiti se ni upala. Kamor so jo djali, tam je obsedela, v kepo zvita, trepetajoča. In ko so jo deli na klopco nasproti Stankovi postelji, je tamkaj kar vso noč čepela kakor mrtva, stisnjena kakor skup zvita črna cunjja.

Stanko je venomer gledal v drobno živalco, se zamišljal in — pozabil na svojo bolezen . . . In ko je tako motril nepozvanega gosta, ga je premaгал spanec in zaspal je dokaj trdno in sladko. Tako še ne, odkar je bil bolan. Še le proti jutru se je prebudil. Vsa srečna mati so od veselja in hvaležnosti sklepali roke. In zazdelo se jim je — kaj zazdelo! — kar čuli so glas dobrega duha, ki jim je govoril: »Presukalo se bo in obrnilo na bolje . . . Staremu cerkveniku še ne bo treba zvoniti za Stankom — boste že videli, da ne. In mrki grobokop bo tudi

vrgel svoj kramp v kot in pustil lopate pri miru — kaj pa družega! In sosedu bo spravila svečo, blagoslovljeno za zadnjo uro, in zaprla skrinjo.« — — — »O Bog, naj bo tako tvoja volja!« so vzkliknili takrat mati trikrat in pogledovali zdaj Stanka, zdaj veverko. In dobri glas jim je šepetal še to-lé: »To noč je prišlo z veverko zdravje v hišo« . . .

(Dalje).

PAVLEKOV ZAJČEK.

Poplega septemberskega popoldne je prinesel Hrastarjev ata iz gozda mladega sivega zajčka. Ko je namreč kosil med nizkim grmovjem pod mladimi bori mehki mah in ga spravljal skupaj za steljo, je priskakljal naenkrat pred njega izpod vejevja dolgouhi mladič in nič hudega sluteč obstal pred njim. Mladina je pač neizkušena, in se še ne zna dobro izogibati nevarnostim življenja.

Ako bi zajček vedel, da je človek tisto bitje, ki mu streže po življenju in ga preganja, bi si gotovo ne upal v tako bližino Hrastarjevega ata. Ta je namreč nemudoma poveznil nanj velik koš, ki ga je prinesel s seboj za steljo. In tako je bil zajček v pasti, iz katere mu je bilo nemogoče uiti. Moral je — hočeš ali nočeš — s Hrastarjem domov, in je izgubil tako svojo zlato prostost.

Zajček je bil seveda žalosten te svoje usode, a vesel je bil raditega nekdo drugi — Hrastarjev Pavlek. Ata mu je namreč prišedši domov hotel narediti malo veselja. Podaril mu je torej zajčka, rekoč: »Na, tukaj je nekaj zate! Tolikokrat si me že prosil, naj ti kupim kako živalco, ki jo boš ti sam krmil in redil. Sedaj se ti je želja izpolnila! Imaš nekaj, kar imenuješ lahko svojo lastnino. Le glej, da mu boš dober gospodar!«

Kdo bi mogel popisati Pavlekovo radost! Tlesnil je ob očetovih besedah z obema rokama skupaj, in v znak veselja krepko zavriskal. Saj bi kdo drugi tudi na njegovem mestu!

Ogledal si je nato od glave do repka svojo živalco, jo božal rahlo in šel takoj na delo, da preskrbi Sivčku — tako je imenoval zajčka — primerno stanovanje.

Mati so mu prinesli iz podstrešja star zaboj, ki je bil kakor nalašč narejen za zajčkov hlevček. Imel je namreč zgoraj majhno odprtino, podobno ozkim vratom, ob straneh pa je bil zabit s tankimi tramovi, da je imel skozi špranje tudi svež zrak svoj dostop. V tem zaboju je naredil Pavlek zajčku iz suhega listja mehko ležišče, in postavil novi hlevček z živinico vred na vzvišen prostor gori pri drvarnici. In sedaj je imel malí deček dosti skrbi in dela. Kaj pa tudi mislite! Krmiti je bilo treba po večkrat na dan, napolniti tudi majhno posodico često s svežo vodo in prerahljati zajčku ležišče. Dovolj dela in misli za Pavleka, ki

je moral pa skrbeti še predvsem, da ni zaostal v abecedniku in računici. Preden je šel v šolo, in tudi takoj, ko je prisopihal s knjigami pod pazduho domov, vedno je pogledal najprvo, je li pri njegovem zajčku vse v redu, ali mu česa ne primanjkuje.

Tako sta minula dva tedna, ko se je hotel prepričati neke nedelje popoldne Pavlek o uspehu svojega neumornega krmljenja in pogledati na prostem, koliko je že zrastel njegov Sivček. Prijel je leseni zaboj s svojima kratkima ročicama, ga nesel na vrt ter ga položil v mehko travo. Odprl je polagoma vratca in prinesel iz zaboja plaho živalco, držeč jo za dolga ušesa. Nesreča je hotela, da je oprášnil zajček s krempljem zadnje noge Pavlekovo ročico. Položil je torej Pavlek Sivčka v hipni bolesti na mehka tla in ga — izgubil za vedno. Kakor bi se oprostil

„Srečen Božič tudi tebi,
sin moj ljubi,
Ki za cesarja častno
se vojskuješ!“

„To so naš ata, k-j ne,
draga mama?“

železnih vezi je skočil namreč zajček črez leseni zaboj in jo odkuril skokoma črez polje. Pavlek je v tem trenutku popolnoma pozabil na svoje bolečine. Strmé je gledal za zajčkom, nato pa bridko zaihtel. Ves njegov dosedanji trud je bil zastonj, in Sivčka, ki mu je že tako prirastel k srcu, ne bo videl več! Spomnil se je tedaj, da bi ga mogoče lahko zopet ujel. Stekel je torej za njim, ga iskal nekaj časa po polju, toda iskanje je bilo brez uspeha. Zajokal je torej še glasneje in stopal ves v solzah proti domu.

Na glasno ihtenje Pavlekovo so prišli pogledat na vežni prag njegova mati, da vidijo, kaj se je zgodilo. Med hudim ihtenjem in s pretrganimi besedami je tožil Pavlek materi o svoji izgubi. Mati so ga pa prijeli za roko in mu govorili z ljubeznivim glasom:

»Ne žaluj, Pavlek, raditega, ker ti je ušel zajček! Vidiš, ustvarjen je on, da se v prosti naravi veseli svojega življenja. Njegov dom ni majhen zaprt hlevček, ampak širono polje, prostrane senežeti in gosto zaraščen gozd. Tam uživa svoboden srečne dni prostosti; v tvojem hlevčku pa se je čutil sužnja, dasi si ga dobro krmil in negoval. Ti bi bil žalosten, ako bi moral prečepeti za kazen ves dan v zatohli sobi, zveselil bi se pa, kadar bi vdihaval zopet svež zrak pod svetlim solncem. Tako je pa tudi z živaljo! — Pomni to, Pavlek, in privošči zajčku, kar si je želel in si je vzel brez tebe — svojega gospodarja!«

Pavlek je gledal mamici v obraz in napeto poslušal njene besede. Solze so se mu že posušile in pomiril se je popolnoma. Spoznal je zlato resnico materinih besedi in vzdihnil s tihim glasom:

»Žal mi je, da sem ga imel tako dolgo zaprtega in mu kratil življenjsko prostost! Uživaj jo torej, Sivček, sedaj tem bolj veselo!«

A. Šavelj.

SNEŽNI MOŽ.

Vkup, le hitro vkup
dečki iz vasi,
snežnega moža
naredimo si.

Jug lepo pihlja,
zdaj je sneg voljan —
mož kot spomenik
stal bo sred poljan.

Kdor bo mimo šel,
bo začudil se:
»Vidiš, vidiš tam?
Glej umetnike!«

Vekoslav Poljanec.

DEKLAMOVANKE.

1. Naš Joško.

I.

Na klanec, na klanec,
tam sanke leté,
na potok, na potok,
tam drsa se vse!

Naš Joško na peči
se kisko drži,
zasliši »na potok«, —
in se zasolzi.

Bil včeraj se zmuznil
iz hiše je vun, —
prijokal domov je,
ker pal je v tolmun.

Led bil je pretének,
a Joško težák —

kaj mora slediti,
naj misli si vsak.

II.

Čudne sanje sanja Joško:
da sedi ob vodi čisti;
sredi vode roža bela,
roža bela s tremi listi.
Prvi list je list zelen
drugi list je list rdeč,
tretji list je list rumen —
Kak je roža Jošku všeč!
Hlastno seže v noč po nji...

V sobi nekaj zaropoče...

Joško vzdrami se krog dveh,
čudi se, da je na — tleh.

Vinko Snežničanov.

CIGANČEK.

V poljanici je vetriček,
v poljanici je mraz:
ah, strgane so hlačice,
ciganček bos sem jaz . . .

Čez smrečice, čez bore vse
Bog snežec je razpel —
kdo ve, morda še mene kdo,
obleče v kožuh bel.

Ali če ne dá kožuha mi,
ne skisam se zato,
počakam pa spomladnih dni,
bo pa takrat gorkó . . .

Fr. Bevk.

Listje in cvetje.

Modrost v pogovorih domačih in tujih.

Držati.

Bolje je: drži ga kot lovi ga.
Krupa grad (hišo) drži. — Krpež in trpež
pol sveta držiata.

Primaž! drži, kar imaš.
Vsak bi tepel, ko bi kdo držal.
Kdor da iz rok, se drži na jok.

Reki: Drži se kakor kmečka nevesta.
Drži se, kakor bi ne znal do pet šteti.
Drži se, kakor bi bil po celi vasi jesih
izpil.

Drži kot tat biriča.

Duša:

Duša, ki ima Boga, ima vse.
Nič ni boljšega nego zdrava duša v
zdravem telesu.

Lepa duša, lepo telo. — Če je duši do-
bro, tudi telesu ni slabo. — Zdrava duša
hoče imeti zdravo telo. (*Dušna lepota jako
ugodno vpliva tudi na telo.*)

Otrokova duša je čisto zrcalo.

Duša in telo sta večkrat sprta. (*Večkrat
poželi telo kaj takega, česar mu duša ne sme
dovoliti; čestokrat pa tudi telo noče izpolniti
dušnih zahtev.*)

Črna duša v lepem telesu je dvojna ne-
varnost.

V duši drugih je težko brati.

Sorodne duše se razumejo.

Duše ne moreš meriti z vatlom (metrom).

Dokler še duša v telesu biva, bolnika
nada ne zapusti.

Ponoči se rada duša loči. (*Več ljudi umre
ponoči nego podnevi.*)

Reki: Duša se mu je prirastla. (*O zelo
starem človeku.*)

Duša mu je že na ustnicah. (*Kmalu bo
izdihnil.*)

To je (dobra) duša!
To je črna duša (*zelo izprijen, hudoben
človek!*)

Dva.

Dva zmoreta več nego eden. — Eden
naj se zoper dva nikar ne vojskuje. — Ne
loti se dveh hkrati!

Boljše dve kot tri. (*Mlad človek laže
hodi kot starček ob palici.*)

Boljše dva kot eden; kajti če eden pade,
ga lahko drugi vzdigne.

Dva več vidita nego eden. — Dva več
vesta nego en sam.

Če le dva hočeta, je tretji norec. — Dva
lahko enega na vislice prilazeta. — Če dva
v en rog trobita, gorje tretjemu.

Kar vesta dva, jih zve sto.

Če dva delata isto, ni isto.

Če se bojujeta (prepirata) dva, tretji ve-
selje (dobiček) ima.

Če se tepeta dva, je tretji ranjen. — Če
se dva pravdata, ima tretji dobiček.

Kjer je za dva dovolj jedi, tudi tretji še
kaj dobi. — Kjer jesta dva, se še tretjemu
lahko kaj da.

Če dva nič ne govorita in ju tretji po-
sluša, tedaj je mir med tremi.

Kjer dva hodita, nosita tretjega. (*Govo-
rita o tretjem, najrajši kaj slabega.*)

Dva nista nikoli sita: ta, ki išče mo-
drosti, in oni, ki išče bogastva.

Dvema ni zaupati: smehljajočemu se
krčmarju in jokajočemu beraču.

Bolje je dva dni prezgodaj kot en dan
prepozno.

Kdor hitro da, za dva da.

Dva trda kamena nikdar lepe moke ne
zmeljeta.

Dvema pastirjema volk laže ovco ukrade
kot enemu.

Dva leščnika, orehu vojska.

Dva psa, ki eno kost glojeta, se skoljeta.

Dve drevesi ne napravita drevoreda.

Reki: Ta dva sta oba po enem kopitu.
Dva brez duše, a tretji brez glave.
Z eno daje, z dvema jemlje.

Med dvema stoloma se je usedel na tla.
(Če se je kdo zanašal na dvojno pomoč, pa mu je obojna izpodletela.)

dodelnemu svetniku. Dobi se knjižica proti povračilu 25 vin. pri: »Hofbauer - Komitee,« Dunaj I, Salvatorgasse 12.

Naloga.

(Priobčil Internus.)

M	e					
	m	e				
		m	e			
			m	e		
				m	e	
					m	e

Napolnite prazne predalčke s črkami tako, da se bodo čitale po vrsti besede tega pomena:

1. Tržna lopa. — 2. novi svet. — 3. zaželjena reč pri kupčiji. — 4. dobro pojasnilo v govorih. — 5. mnogim priljubljen šport. — 6. vsiljive ponudbe.

Šaljivo vprašanje.

Kaj lahko stoji in leži v istem času?
(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Vabilo na naročbo.

Vzgojni in mladinski listi naglašajo dolžnost, da morajo prijatelji mladine v sedanjem resnem času še bolj skrbeti za otroško vzgojo in dušno oporo kakor sicer, ker so mnogokje otroci zapuščeni ter so morali očetje in bratje zapustiti svoje domove. Zato nujno prosimo svoje dosedanje prijatelje in naročnike, naj nam sami ostanejo zvesti in pridobijo še novih naročnikov.

Cena „Vrtcu“ in „Angelčku“ je skupno 5 K 20 h; „Angelček“ posebej stane na leto 1 K 20 h. (Ako kdo naroči vsaj 10 izvodov „Angelčka“ skupno, se zniža cena na 1 K.) Naročnina in vsi spisi, namenjeni „Vrtcu“ in „Angelčku“, naj se pošiljajo z naslovom: Anton Kržič, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani ali Uredništvo „Vrtčevo“ (Pred škofijo št. 9.)

V Katoliški Bukvarni se dobivajo tudi še te-le mladinske knjige: 1. „Vrtec“, 1906—1914, vezan po 4 K. — 2. „Angelček“ (razen I., II., IV., VIII. in IX) vsi tečaji po 1 K vezani. — 3. P. Angelik Hribar: „Mladinski glas“ I. zvezek po 26 h, II. in III. zvezek po 40 h. — 4. „Nedolžnim srcem“ po 1 K 20 h kart. in 1 K 35 h lično v platnu. — 5. „Iz raznih stanov“, po 25 h. — 6. „Obnovljeni vrtec“ I. zvezek vezan 3 K. — 7. „Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju“ broš. 1 K 60 h, vezan 2 K. — 8. „Vzorniki prvega sv. obhajila“, v platnu 1 K 60 h, broš. 1 K.

XXI. letnik „Angelčka“ (1913) se oddaja še po izredno nizki ceni — izvod po 60 vin. — ako se naroči 10 izvodov skupno.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsakega meseca in stane s prilogo vred za vse leto 5·20 K, za pol leta 2·60 K. — Uredništvo in upravništvo Pred škofijo št. 9 v Ljubljani.

Izdaja društvo „Pripraviški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.